

EDUSKUNNAN VASTAUS 184/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta (HE 198/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 26/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 1 §, 2 a §:n 1 kohta, 3 a §:n 2 momentin 4 kohta, 3 b ja 3 c §, 8 §:n 2 momentti sekä 19 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 584/2008 ja 709/2010, 2 a §:n 1 kohta, 3 b ja 3 c § sekä 8 §:n 2 momentti laissa 635/2004, 3 a §:n 2 momentin 4 kohta laissa 1342/2011 sekä 19 § laissa 360/2010, sekä

lisätään 3 a §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 635/2004, 325/2009 ja 1342/2011, uusi 5 kohta, jolloin nykyinen 5 kohta siirtyy 6 kohdaksi sekä 12 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 635/2004, uusi 6 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämän lain mukaan ratkaistaan, onko henkilöön sovellettava seuraavaa sosiaaliturvalainsäädäntöä:

1) kansaneläkelaki (568/2007), lapsilisälaki (796/1992), äitiysavustuslaki (477/1993), asumistukilaki (408/1975) ja vammaisetuuksista annettu laki (570/2007); sekä

2) eläkkeensaajan asumistuesta annettu laki (571/2007), rintamasotilaseläkelaki (119/1977), takuueläkkeestä annettu laki (703/2010) ja elatustukilaki (580/2008).

Henkilöön sovelletaan 1 momentin 2 kohdassa mainittua lainsäädäntöä kuitenkin vain, jos hänen katsotaan asuvan vakinaisesti Suomessa 3, 3 a tai 4 §:n perusteella.

Tätä lakia ei sovelleta siltä osin kuin sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksesta (EY) N:o 883/2004, jäljempänä *EU-asetus 883/2004*, tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johtuu.

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työntekijällä* työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa olevaa henkilöä sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 7 §:ssä tarkoitettua henkilöä, jonka työaika ja ansiot täyttävät työttömyysturvain (1290/2002) 5 luvun 4 §:ssä säädetyt edellytykset;

3 a §

Suomeen muuttaminen

Suomeen muuttavan henkilön asumisen vakinaisuutta osoittavina seikkoina otetaan huomioon muun muassa, että:

4) hänellä on työsopimus tai muu siihen rinnastettava sopimus Suomessa tehtävää työtä varten tai hänelle on myönnetty ulkomaalaislain (301/2004) 3 §:n 26 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti;

5) hän on tosiasiallisesti asunut Suomessa vähintään vuoden ajan maahan muuton jälkeen; taikka

3 b §

Sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisen alkaminen ja päättyminen työskentelyn tai yritystoiminnan perusteella

Sen estämättä, mitä 3 ja 3 a §:ssä säädetään, työntekijään sovelletaan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittua sosiaaliturvalainsäädäntöä Suomessa työskentelyn aloittamisesta lukien, jos hän työskentelee yhtäjaksoisesti vähintään neljän kuukauden ajan.

Yrittäjään, jonka oikeus Suomen sosiaaliturvaan määräytyy EU-asetuksen 883/2004 perusteella, sovelletaan 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittua sosiaaliturvalainsäädäntöä yritystoiminnan aloittamisesta lukien, kun hän on yhtäjaksoisesti harjoittanut yritystoimintaa vähintään neljän kuukauden ajan.

Tämän lain mukaisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltaminen lakkaa 1 momentissa tarkoitettun työskentelyn tai 2 momentissa tarkoitettun yritystoiminnan päättyessä, jollei 3 §:stä muuta johdu.

Sosiaaliturvalainsäädännön soveltamista kuitenkin jatketaan jäljempänä 3 c §:ssä säädetyt oleskelulupavaatimuksen täyttävään sellaiseen työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityyn ja täällä työtä hakevaan henkilöön, jonka työttömyyttä edeltävä työskentely on kestänyt vähintään kuusi kuukautta.

3 c §

Oleskelulupavaatimus

Tätä lakia sovellettaessa edellytetään maassa oleskelun olevan laillista. Jos oleskeluun vaaditaan oleskelulupa, sen on oltava voimassa ja vähintään yhden vuoden oleskeluun oikeuttava.

Oleskelulupavaatimus täyttyy myös, kun:

1) oleskelulupa on myönnetty alle vuodeksi ulkomaalaislain 53 §:n 1 tai 2 momentin perusteella; tai

2) henkilöllä on ulkomaalaislain 78 §:n 1 tai 2 momentissa taikka 3 momentin 1, 2, 4, 5 tai 7 kohdassa säädetty työnteko-oikeus.

Jos oleskelulupaa on haettu ulkomaalaislain 60 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa Suomessa ja se on myönnetty, tämän lain mukainen oleskelulupavaatimus täyttyy jo lupahakemuksen jättämisestä.

8 §

Perheenjäsenet

Sama koskee ulkomailla olevan henkilön mukana olevaa tämän kanssa samassa taloudessa

ulkomailla asuvaa perheenjäsentä, jos ensin mainittuun henkilöön sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä EU-asetuksen 883/2004 tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella eikä EU-asetuksesta 883/2004 tai kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

12 §

Päätöksen antaminen

— — — — —
Kansaneläkelaitos ei kuitenkaan anna päätöstä ulkomailla työskentelevälle henkilölle siltä osin kuin Eläketurvakeskus Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 2 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla ratkaisee, sovelletaanko ulkomailla työskentelevään henkilöön Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä.

19 §

Soveltamissäännös

Kun tässä laissa viitataan EU-asetukseen 883/2004, viittauksen katsotaan tarkoittavan myös viittausta sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoitajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1408/71.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 2 §:n 3 momentti ja
muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti ja 9 luvun 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

2 §

Lain soveltamisala

Vakuutettu on henkilö, johon sovelletaan sosiaaliturvalainsäädäntöä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) 3 tai 3 a §:n, 3 b §:n 1,

2 tai 4 momentin, 3 c, 4—7, 7 a tai 8 §:n taikka 10 §:n 2 momentin mukaan.

Yrittäjä on vakuutettu yritystoiminnan aloittamisesta lukien, kun hän on yhtäjaksoisesti harjoittanut yritystoimintaa vähintään neljän kuukauden ajan. Lisäksi edellytetään, että oleskelulupavaatimus täyttyy siten kuin asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 3 c §:n 1 momentissa tai 2 momentin 1 kohdassa säädetään, jos oleskeluun vaaditaan oleskelulupa.

9 luku

Vanhempainpäivärahat

1 §

Oikeus vanhempainpäivärahaan

Vakuutetulla on oikeus vanhempainpäivärahaan edellyttäen, että hän on ollut tämän lain mukaisesti vakuutettu Suomessa vähintään 180 päivää välittömästi ennen laskettua synny-

tysaikaa tai ennen 11 §:ssä tarkoitetun lapsen sijoittamista vakuutetun luokse. Suomessa vakuutettuna olon aikaan rinnastetaan aika vakuutettuna toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan unionin lainsäädäntöä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2013
